

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul Sîrbu Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Zberea Ivan Nicolai,

născut la 05 decembrie 1967, originar din s. Colibași, r-nul Vulcănești, domiciliat în or. Cahul, str. N. Bălcescu, nr. 3, ap. 6/A,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 16 aprilie 2014 - pînă la 03 iulie 2014; (instanța de fond);

2. de la 30 septembrie 2014 - pînă la 16 decembrie 2014; (instanța de apel);

3. de la 02 aprilie 2015 - pînă la 20 mai 2015; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 03 iulie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Zberea Ivan a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, la un an închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de un an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Zberea Ivan o perioadă îndelungată, sistematic i-a agresat fizic și verbal pe concubina sa Ghețivu Zinaida și copii săi Zberea Ion (a.n.17.01.1993) și Zberea Inesa (a.n.09.05.2000), iar la 09 martie 2014, aproximativ la orele 09⁰⁰, aflîndu-se la domiciliul său din s. Colibași, r-nul Cahul, în urma unui conflict i-a aplicat lui Ghețivu Zinaida lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzîndu-i conform raportului de constatare medico – legală nr. 116 din 13 martie 2014, *vătămări corporale ușoare.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul Botnari Elena și partea vătămată Ghețivu Zinaida, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită să fie suspendată pe un termen de probă de 2 ani, argumentând că pedeapsa numită prin sentința instanței de fond este prea blândă în raport cu fapta comisă de inculpat și cu personalitatea acestuia;

- partea vătămată, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zberea Ivan să fie condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, invocând că inculpatul după pronunțarea sentinței din nou a agresat-o și a amenințat-o cu răfuială.

3.1 La 09 decembrie 2014, procurorul Sîrbu Valeriu a declarat apel suplimentar, unde a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zberea Ivan să fie condamnat conform învinuirii înaintate, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea soluției solicitate apelantul a invocat că, deși, instanța de fond a examinat sub toate aspectele probele prezentate de părți și just a conchis că vinovăția lui Zberea Ivan a fost pe deplin dovedită, însă la stabilirea pedepsei greșit a menționat că inculpatul anterior nu a fost condamnat, iar acesta poate fi reeducat fără a executa pedeapsa cu închisoarea stabilită.

4. La 16 decembrie 2014, partea vătămată a înaintat o cerere prin care și-a retras apelul declarat împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 03 iulie 2014, solicitând încetarea procedurii judecării apelului (f.d.149).

5. Colegiul penal al Curții de Apel Cahul prin încheierea din 16 decembrie 2014, a dispus încetarea procedurii de apel după apelul declarat de partea vătămată Ghețivu Zinaida.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2014, apelul procurorului E. Botnari și apelul suplimentar al procurorului V. Sîrbu, au fost respinse și menținută fără modificări sentința contestată.

7. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că inculpatului i-a fost stabilită o pedeapsă în limitele legii, ținându-se cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 61, 75

Cod penal.

Totodată, Colegiul penal a menționat că, luând în considerație toate circumstanțele cauzei și anume că inculpatul și-a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, iar cauza a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, instanța de fond just a conchis că corectarea și reeducarea acestuia poate avea loc fără izolarea de societate și corect a aplicat în privința lui Zberea Ivan prevederile art. 90 Cod penal.

8. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocând temeiurile de drept prevăzute la pct. 6), 10), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece eroarea juridică nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În argumentarea recursului declarat acuzatorul de stat a invocat următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- concluzia instanței ierarhic inferioare contravine materialelor cauzei, fiind prematură și neargumentată;
- deși instanța a enunțat probele anexate la materialele cauzei, însă nu le-a dat o apreciere prin prisma art. 101 Cod de procedură penală;
- circumstanțele la care a făcut trimitere instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului, sunt împrejurări obișnuite care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor, prin urmare, acestea nu se încadrează în cele excepționale, deoarece nu corespund cerințelor art. 90 alin. (1) Cod penal;
- instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei lui Zberea nu au ținut cont de pct. 10,12,17 din Hotărâre Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013;
- instanța de fond contrar prevederilor art. 395 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței nu a menționat despre computarea perioadei aflării în arest a inculpatului.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpatul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de acuzatorul de stat, menționând că argumentele procurorului referitor la concluzia eronată a instanțelor de fond privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, sunt neîntemeiate, iar el, la

momentul actual lunar conform graficului stabilit se prezintă la oficiul de probațiune în vederea executării pedepsei stabilite.

10. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă temei de recurs pct. 6), 10), 16) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează, că hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și norma de drept aplicată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.*

Verificînd legalitatea hotărîrilor atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmarea în speța dată.

Totodată, Colegiul reține că acuzatorul de stat este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului, însă critică hotărîrile contestate în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În acest sens, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, instanța de recurs consideră, că în mod just instanța de apel a menținut sentința primei instanțe, concluzionînd că la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa inculpatului, instanța de fond echitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevînd în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptelor comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea,

examinarea cauzei în ordinea procedurii prevăzute de art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, corect menționând că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea pedepsei propriu - zise.

Așadar, lui Zberea Ivan în baza art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, executarea pedepsei închisorii fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca aceasta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă, în limitele de la 1 la 5 ani.

Excepție de la aceasta regulă, potrivit alin.(4) al art. 90 Cod penal fac doar infracțiunile deosebit de grave, excepțional de grave, cât și în cazul recidivei.

În continuare Colegiul menționează că, infracțiunea de comiterea căreia Zberea Ivan a fost condamnat (art. 201¹ alin.(2) lit. a) Cod penal), se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La stabilirea pedepsei, instanța de judecată, urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul săvârșirii, de persoana celui vinovat de toate circumstanțele cauzei.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Or, ca măsură de constrîngere, pedeapsa are pe lîngă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Instanța de recurs reține, că pedeapsa numită lui Zberea Ivan, este în limitele sancțiunii în baza căreia a fost condamnat, și nu au fost stabilite impedimente în aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, au permis instanței de judecată, să-i aplice lui Zberea Ivan o pedeapsă echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, hotărîre, pe care Colegiul penal o apreciază ca fiind corectă și legală.

Argumentul invocat de recurent că circumstanțele la care a făcut trimitere instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului, sunt împrejurări obișnuite care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor, și nu se încadrează în cele excepționale, deoarece nu corespund cerințelor art. 90 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal îl respinge ca neîntemeiat, or aplicarea pedepsei în cazul existenței circumstanțelor excepționale este reglementată de prevederile art. 79 și nu de 90 Cod penal.

La acest capitol instanța de recurs relevă că, în textul normei vizate legiuitorul nu a menționat că instanța urmează să stabilească careva circumstanțe excepționale pentru a suspenda executarea pedepsei, dar a consemnat "*Dacă(...) instanța de judecată ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului .*"

Cît privește argumentul menționat de acuzatorul de stat precum că instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei lui Zberea I. nu au ținut cont de pct. 10,12,17 din Hotărîrea Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013 "Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale", Colegiul la fel îl va respinge ca neîntemeiat, or interpretarea făcută de recurent a explicațiilor date prin hotărîrea menționată, sunt total eronate.

În acest context, instanța de recurs ține să menționeze că în pct. 10 din Hotărîrea Plenului CSJ nr. 8, este prevăzut că în cazul circumstanțelor agravante, înăsprirea pedepsei este facultativă (neobligatorie) pentru instanța de judecată, iar în cazul cînd inculpatul dispune de recidivă simplă, periculoasă sau deosebit de periculoasă **se poate** aplica pedeapsa maximă prevăzută la articolul corespunzător din Partea specială a Codului penal.

Tot aici Colegiul reține că în pct. 12) din hotărîrea menționată se stipulează că *"la stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art.79 și 90 CP, instanța urmează să identifice circumstanțe(ță) excepționale(ă) pentru stabilirea unei pedepse sub limita minimă sau altă pedeapsă mai blîndă și alte circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei.*

În speță însă, instanțele de fond nu i-au stabilit inculpatului o pedeapsă sub limita minimă a sancțiunii normei penale în baza căreia a fost condamnat, și deci, corect nu au reținut în sarcina acestuia careva circumstanțe excepționale.

La fel, instanța de recurs apreciază că este lipsit de temei și motivul menționat de recurent referitor la faptul că instanțele de fond nu au ținut cont de prevederile pct. 17 din Hotărîrea plenului CSJ privind individualizarea pedepsei, or, în pct. 17 este stipulat că "instanțele urmează să acorde o atenție sporită în cazurile stabilirii pedepsei persoanelor declarate vinovate în săvîrșirea infracțiunilor de violență în familie".

În acest context Colegiul relevă că, categoriile pedepselor sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blîndă – amendă, pînă la cea mai aspră – detențiune pe viață.

Revenind la speța supusă judecării instanța de recurs relevă că, norma penală în baza căreia a fost condamnat Zberea Ivan (art. 201¹ alin. (2) Cod penal), **prevede pedepse alternative – muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare.**

Generalizînd cele menționate mai sus Colegiul penal conchide că instanțele de fond ținînd cont de gravitatea infracțiunii, precum și de persoana inculpatului, corect i-au aplicat inculpatului pedeapsa închisorii pe un termen de un an.

Referitor la argumentul invocat de procuror, că prima instanță în dispozitivul sentinței nu a menționat despre computarea perioadei aflării inculpatului în stare de arest de la 19 pînă la 21 martie 2014, Colegiul relevă că, potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, chestiunea cu privire la computarea perioadei reținerii, arestării preventive sau arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărîrii de condamnare, urmează a fi soluționată de către instanță la executarea pedepsei. Prin urmare, părțile nu sunt lipsite de dreptul de a se adresa cu această chestiune instanței de drept comun.

Cu referire la temeiul invocat de recurent în baza pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal reține următoarele.

Pct. 16) alin. (1) a art. 427 CPP poate fi invocat atunci cînd norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în cauze similare. Acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare.

Or, se menționează că la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze anterioare a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Mai mult, se mai reține și faptul că, în spețe care pun problema divergenței de jurisprudență, rolul Curții nu este acela de a constata din oficiu asupra căror cauze s-a aplicat diferit normele de drept, ci acestea trebuie să fie indicate expres în textul recursului, pentru a fi supuse verificării.

Totodată, în această ordine de idei este necesar de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat deja în jurisprudența sa, că simpla existență a unei abordări jurisprudențiale diferite, la nivelul instanțelor naționale, asupra unor spețe similare, nu implică în mod automat o violare a dreptului la un proces echitabil. Prin urmare, Colegiul conchide că motivarea recursului procurorului prin prisma pct. 16) alin. (1) a art. 427 Cod

de procedură penală se consideră necorespunzătoare potrivit cerințelor avute în vedere de legislator la stabilirea acestui temei de recurs.

Analizând materialele cauzei în raport cu motivele invocate în prezentul recurs, Colegiul penal nu constată vre-o eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărîrii judecătorești contestate de către procurer, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul Sîrbu Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Zberea Ivan Nicolai*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 18 iunie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti